

EESTI VAEGKUULJATE LIIT

MEIE ISE 1 1

***KÕKU KLUBI AJAKIRI
2011***

Sissejuhatuseks

Pärast 10. ajakirjanumbri valmimist on uus hea tükk aega peidus olnud ning vaikselt oma aega oodanud. Ja et need jõulud on üleüldse üks mõnusate tulemistega aeg, siis ilmub nüüd ka uus, 11. number. Ajakiri püüab lugejateni tuua olnud aasta olulisemaid sündmusi. Kui jutt juba viimastele läks, siis asetaks aukohale teatrikülastused vaegkuuljatele. Loodame, et Endla teater on nüüd tee lahti ajanud ning õige pea saavad vaegkuuljatele pisut kohandatud kommunikatsiooniviisidega etendused hulgaliselt lisa.

Tore on, et kõvakuuljatest või hoopis ilma kuulumiseta rahvas aktiivne on ning oma elust ja tegemistest maailmale märku annab. "Ka sisaliku tee kivil jätab jälje, ehkki me seda ei näe," on meile meenutanud kirjanik Karl Ristikivi. Toda lauset võib kasutada nii vaegkuuljate teatrietenduse kui ka jõuluaja iseloomustamiseks. Suured asjad saavad alguse väikestest...

Kaunist jõuluaega pere ja sõprade seltsis!

Kristi Kallaste, toimetaja

Sisukord

Sissejuhatuseks	3
Kuulmispuudega inimesed maailma mastaabis – hulk ja uuringud	5
Muusika abil tinnitus kontrolli alla?	8
Tartu Hiie Kool 70	9
Kõku suvelaager 2011	13
Autokooli võlud ja valud	16
Lugeda on mõnus 2	18
„Imetegija“: imelised uudised teatrietendustest vaegkuuljatele ning kurtidele	20
Meie sündmusi	22
Kolm talvist muinasjuttu Olümpiamängudest.....	23
Vennad Vancouveri olümpial	23
Olümpiamängude päästmine	24
Vaeslaps taliolümpiamängudel	27
Tööpakkumine	29
Kõkud, joondu, valvel – minek!	30

Kuulmispuudega inimesed maailma mastaabis – hulk ja uuringud

Et kuulmislangus on maailmas üks enamlevinumaid puudeid, selles ei kahtle küllap keegi. Siiski vaieldakse selle üle, milline võiks olla tema koht terviseprobleemide nimistus. Üks võimalusi selleks on Daly indeks. Too sõna tuleneb ingliskeelsest lühendist *disability adjusted life years*. Antud termin võeti kasutusele 1993. aastal Harvardi Rahvatervisekooli poolt algatatud ja koostöös Maailmapanga ning WHO-ga (*World Health Organisation* (i.k) – Maailma Tervishoiu Organisatsioon) läbiviidud haiguste üldkoormuse uuringus. DALY on tervisehädade mõõtmise koondnäitajaks, määratledes enneaegse surma ja vaegurluse mõju. 1 DALY` võib võrrelda ühe tervisliku elu kaotatud aastaga.

Daly indeksi järgi on kuulmispuue maailma 15. suurima terviseprobleemi seas, asudes järjekorras 11. kohal. Palju on ka konkreetsest piirkonnast; näiteks Euroopas on see koguni kuuendal kohal. Seevastu Aafrikas ei mahugi kuulmispuue loetelu viieteistkümne sekka, kuna seal on hulgaliselt muidki haigusi. Aga Euroopas on kuulmispuue kuuendal kohal ja seega vähemalt euroop-lastele piisavalt tõsine probleem. Et Euroopa saab endaga enam-vähem ise hakkama, on WHO kesken-dunud arengumaades tehtavale tööle. 2000. aastal ilmunud WHO väljaandes oli mainitud, et 14 miljoni

inimese kõrvakuulmine on eriti halb. Kõige rohkem esineb kergelt ning kõige vähem sügavat kuulmislangust.

Uurimusi tehti mitte ainult arengumaade kliinikutes, vaid mindi ka otse inimeste sekka ja isegi nende kodudesse. Kõrvaarstid panid dzhunglisse telgi püsti ning andsid kohalikele teada, et kontrollivad abivajajate kõrvu ning vajadusel püüavad anda abi. Nii leiti nt Madagaskaril ühel tüdrukul krooniline kõrvapõletik. Neiu kõrv puhastati mädist ning talle anti antibiootikume. Üks mees, samuti Madagaskaril, toodi perekonna poolt vastuvõtule. Läbivaatusel selgus, et mehe kõrva katab paks vaigukork. Kõrv puhastati ära ja nüüd on ta kuulja. Iseenesest väga väike ja kergesti kõrvaldatav probleem, ent vaene mees oli olnud seetõttu poolkurt juba ligi poole oma eluajast!

Aktiivselt tegutseti ka Nigeerias ja paljudes teistes maades. Aafrikas on lausa meningiidi epideemia piirkondi ning üks meningiidi põdemise tagajärgi võib teatavasti olla kurtumine. 1/3 nigeerlastest elab epideemia-piirkonnas. Siin oleks suur abi meningiidivaktsiinidest.

Oluline on ka inimese vanus. Enamus kuulmislangusega isikutest on üle 75 a vanad. Tavaliselt on mehi nende seas rohkem kui naisi, ka kuuldeaparaate kirjutatakse rohkem välja meestele. Võimalik, et see on

seotud meeste sageli mürarikkama tööga.

Kuuldeaparaate vajatakse arengumaades iga aasta 30 miljonit tükki.

Kui kuuldeaparaate tootvatelt firmadelt küsiti, miks nad ei müü arengumaadesse, siis tuli vastuseks, et seal pole korralikku teenindust. Kuna Aafrika dzhunglikülades ei pruugi olla elektrit, puudub sealsetel vaegkuuljatel võimalus laadida oma kuuldeaparaadi akusid ning nad vajavad korralikku patareide tagavara. Seepärast püüabki WHO projekt keskenduda arengumaade teenindustele. Sõidetakse ringi, uuritakse inimeste kõrvu ja tehakse kuulmisteste (nt Nepal, Kagu-Aasias, Indias, Botswanas), ravitakse lihtsamaid kuulmisprobleeme ning pannakse kirja kuuldeaparaati vaja-vad inimesed. Seejärel tullakse uuesti tagasi koos kuuldeaparaatidega, mis jagatakse abiva-jajatele. Selles tänaväärses töös on ka IFHOH-i märkimisväärne roll.

Läänemaailmas tabab igal aastal umbes 0,1% tööd tegevast elanikkonnast kuulmise jäädav langus. Too arv on murettekitavalt suur. Läänes soodustavad kuulmispuude tekkimist ja levimist kaudselt mitmed üldised terviseprobleemid nagu elanikkonna vananemine, samuti suitsetamine, vererõhuprobleemid, kõrge kolesteroolitase ja konkreetsele inimesele ebasobivate arstirohtude kasutamine – loetletud asjaolusid peetakse kaudselt u 40% Lääne kuulmislanguse põhjusteks, ülejäänud 60% põhjustest on geneetilised jms.

Noorte inimeste kuulmine on siiski paranenud hoolimata sellest, et nad viibivad palju ümbruse mürasaasta sees. Paranemine johtub heast tervishoiust, nii näiteks on Läänes küllaltki tõhusalt toimiv vaktsineerimissüsteem. Tänu vaktsineerimistele on oluliselt vähenenud ema raseduse ajal põetud punetiste tõttu kuulmispuudega sündinud laste arv.

Kuidas kuulmine müra tõttu kaob? Sisekõrvas ning närvirakkudes võib kõrvarakkude hävitusmehhanism hakata toimima kahel viisil. Kui lasta kõrva ääres revolvrast, siis hävivad rakud praktiliselt silmapilkselt. Teine viis on see, kui närvirakud viibivad pidevalt kestva müra sees, ja siis mingil hetkel lihtsalt otsustavad, et "nüüd aitab, oleme juba piisavalt kannatanud", ning otsustavad vaikselt hukkuda. Enamik müraga seotud kuulmislangustest tekib just viimasel põhjusel.

Kui inimese kuulmisorgani piirkonda tabab mingi probleem, olgu see siis vali müra või ebasobiv ravim, võib tekkinud protsesses piltlikult kujutleda hea ja halva võitlusena. Head geenid kõrvas sosistavad rakkudele - sa oled tubli, saad hakkama! Halvad jällegi ütlevad, "sure ära". Halvad geenid aktiveerivad rakusurma.

Antud protsessis on keskne osa nn vabade radikaalide moodustumisel, mis põhjustab n.ö halbade geenide aktiveerumise. Olulised on ka toitumistegurid. Teadlased – kõrvaarstid, geneetikud ja paljude teiste alade asjatundjad – töötavad väsimatult probleemi kallal, miks kuulmine kaob ning

kuidas saaks juba tekkinud kuulmispuuet ravida.

Üks levinud ideedest on ravida kuulmist sel moel, et rakusurma üritatakse takistada. Selleks kasutatakse antioksidante. Antioksidantide abil on võimalik rakke uuendada. Olulisim on rakusurma ennetada; selleks tuleb enne ära hoida vabade radikaalide teke.

Kuulmiskahjustuse puhul oleks meil teoorias raviga aega paar kuni kolm päeva; halvad geenid kasutavad ära proteiine ja kulub paar päeva, kuni rakud lõplikult surevad. Vabu radikaale on põhjust süüdistada rakuhävituses. Loomkatsetes on häid tulemusi andnud aspiriin, mõned teatud vitamiinid, mannitool jts ravimid, mis kaitsevad kuulmist. Samas ei saa samu katseid inimestele üle kanda: olgugi et

loomkatsetes toimib kõik kenasti, on inimese organism midagi muud.

Lindude aistmisrakud uuenevad iseenesest ja nende kuulmine on isetaastuv, aga miks ei ole see samamoodi imetajatega, sh inimestega? Ehk saab ka inimese rakke nii muuta või ravida, et need oleksid nagu linnu omad ja uueneksid ise? Kuidas rakusurma takistada saaks? Niisugustes küsimustes on võtmeroll tulevikul ning tuleviku meditsiinilistel avastustel.

/ Tõlgitud ning refereeritud IFHOH materjalidest /

Muusika abil tinnitus kontrolli alla?

Ehkki Meie Ise ajakirjas on tinnituse kohta juba varemgi pikem artikkel ilmunud, võtsime teema uuesti käsile. Soome vaegkuuljate ajakirjas Kuuloviesti on arstiteaduse professor kõrva-nina-kurguhaiguste alal Robert W. Sweetow rääkinud järgmist:

Tinnitus on see, kui inimene kuuleb pidevalt mingeid helisid, olgu see siis kohin, vilin, vihin, mürin vms. Tinnituse all võib kannatada ligi 15 protsenti inimeskonnast. Subjektiiv-seks tinnituseks nimetatakse helisid, mida kuuleb ainult inimene ise oma kõrvus, objektiivseks aga helisid, mida kuulevad ka teised ümbrit-sevad. Mõlemat liiki helisid on võimalik mõõta. Tinnituse põhjuseid võib olla sadu, muuhulgas näiteks kuulmise nõrgenemine, ümbritsevast pidevast lärmist põhjustatud kahjustused, sisekõrvakahjustused või probleemid kaela piirkonnas. Kõrvade kohisemist jms võivad põhjustada ka erinevad haigused, nt Menière'i tõbi, otoskleroos ning kuulmisnärvi kasvaja.

Kuulmislangusega liitub umbes 75 protsendil juhtudest ühtlasi tinnitus. Miks? Uuringutega on jõutud järeldusele, et inimese aju vajab ärritusi aistingute näol ja see puudutab ka heliärritusi. Kui inimese aju ei saa reaalse kuulmise kadumise tõttu enam heliärritusi välismaailmast, hakkab ta neid ise produtseerima. Sweetow võrdles sellist ilmingut hallutsinatiivse valuga (mahavõetud jalga valutab).

Tähtis võte inimese olukorra kergendamiseks on teha tinnituse käes kannatajale selgeks, et tinnitus ei ole

kuidagi eluohtlik. Tinnituse puhul soovitatakse inimesel täpselt kirja panna oma harjumused ning olmeeluga seonduv söögimenüüst alates, ning püütakse kaardistada patsiendi tausta ja minevikku. Sweetow arvates piisab olukorra leevendamiseks vahel juba väikestestki muudatustest. Kasulik on teada, et probleemi võivad süvendada näiteks alkohol, suitsetamine, sool ja teatud ravimid. Ka stress võib tekitada negatiivset nõiaringi: aju tõlgendab tinnitusheli enda jaoks ähvardusena, millele tuleb reageerida stressiga, ent tekkinud stress omakorda tekitab uut tinnitust.

Heliteraapia püüab suunata tinnitust mujale ning seeläbi patsiendi olemist kergendada. Seda püüab saavutada TRT-ravi (*Tinnitus Rehabilitation Therapy*). Widex' kuuldeaparaatidele on lisatud Zen-programm, mis võimaldab aparaadi kasutajal kuulata tinnitust peitvat muusikat. Muusika peab olema meeldiv, lihtne, aeglase rütmiga ning ilma sõnadeta. Loomulikult ei tohi muusika olla nõnda vali, et segaks kuulaja tegevust ja keskendumist.

Heliteraapiast ei pruugi kõikidele kasu olla, aga kui muusika kuulamine inimese mõtted pidevast ja häirivast tinnitusest eemale viib, on see raviprotsessis juba väga suur samm edasi. Spetsiaalseid tehnilisi vahendeid pole siinkohal tegelikult vajagi, endale sobivat helitausta saab tekitada endale ka ise, kättesaadavate vahenditega.

/ Tõlgitud ning refereeritud ajakirjast
Kuuloviesti /

Tartu Hiie Kool 70

(Jutustavad õpilased)

Katrin: Tartu Hiie Kool tähistas 2011. aasta aprillis 70. sünnipäeva. Kooli eelkäija, Tartu Kurttummade Kool, asutati 15. aprillil 1941. aastal. Kurtide laste õpetusega alustati Eestis aga juba 19. sajandil. Aastatel 1866-1924 tegutses vastav kool Vändras. 1924. a viidi kool üle Porkunisse. Kuni 1941. aastani õppisid kõik kuulmispuudega lapsed Porkuni koolis.

1941. aastal alustati vaegkuuljate õpetamist Tartus. 70 aasta jooksul on kooli ajaloos toimunud palju muutusi. Helgi Klein oli varem õpetaja. Alates 1984. aastast sai Helgi Klein kooli direktoriks ning ta töötab praegu edasi. 1996. aastast kannab kool Tartu Hiie Kooli nime ja koolis õpib umbes 300 õpilast. Meie klassid on kenasti remonditud ja sisustatud uue mööbliga. Õppetöös saame kasutada arvuteid ja projektoreid.

Kool areneb igal aastal. Mäletan, et õpilaskodus oli vana mööbel, koledad seinad. Umbes kolm aastat tagasi algas õpilaskodu remont. Nüüd on õpilaskodu väga ilus. Kõik on remonditud. Kool on muutunud ilusaks ja puhtaks. Kool püsib kindlasti.

Armilde: 15. aprillil 1941. aastal avati Tartus Päeva tänaval Tartu Kurttummade kool. Selle asutas August Karu. Kooli läheduses oli internaat, kus kaugemal elavad õpilased said ööbida. Koolis õppis üheksa õpilast. Mõne aja pärast katkestati õppetöö sõja tõttu. Sõja ajal sai koolihoone kannatada ja internaat hävis.

1944. aastal anti koolile neli maja Päeva tänaval, kus sai lapsi taas õpetama hakata. Tol ajal asus kooli õppima 25 last. Lapsed õppisid

korralikult rääkima ja ametnikud kontrollisid pidevalt koolikohustuse täitmist. Samuti oli kool maksuvaba ja seepärast suurenes õpilaste hulk 125-ni.

Õpilaste arvu suurenemisega kaasnes ruumipuudus. Kool sai 1951. aastal uue hoone, mis asus Lille tänaval. Sinna jäädi 17 aastaks. Samal ajal arenes edasi kurtide laste meditsiiniline uurimine. Kurte lapsi hakati eristama kuulmislangusega lastest. 1954. aastal muudeti senine kooli nimi ümber Tartu Kuulmishäiretega Laste Kool-Internaadiks. Kõnedefektiga lapsi tuli järjest rohkem juurde. Kurdid lapsed saadeti Porkunisse, kus tegutses juba kurtide kool. 1959. aastal muudeti kooli nimi Tartu Kuulmishäiretega Laste Internaatkooliks. 1958. aastal hakati planeerima uue ja suurema kooli ehitamist tollaegsele Pöögelmanni tänavale, praegune Hiie tänav.

1966. aastal alustati uue kooli ehitamist. Kool valmis vist 1968. aastal.

Kooli nimeks sai Tartu I Eriinternaatkool. Samal aastal alustati uues õppehoones tööd ja valmisid internaat, aula, võimla, õppe- ja tootmistöökojad. 1996.aastal muudeti taas kooli nime. Kooli nimeks sai Tartu Hiie Kool ja seda nime kannab ta tänini.

Raul: Kuulmis- ja kõnepuudega laste õppeasutus, Tartu Hiie Kool, asub Hiie tänaval. Mina astusin kooli 6-aastaselt 2000. aastal ja minu

esimene klassijuhataja oli õpetaja Anna Rižijs. Ta õpetas suure vaevaga meid lugema, sörmendama ja arvutama. Mina ei unusta iial, et nutsin esimesel koolipäeval, kui vanemad lahkusid koolist.

15. aprillil 2011 peeti kooli 70. juubelipidu. Me vaatasime aktusel, kuidas õpilased esinesid. Lahkusime varakult koolist, kuna hiljem tulid vilistlased, endised õpetajad ja kasvatajad meie kooli külastama ja vaatama. Olin üllatunud, et külalisi oli palju ja nende seas ka Jüri Jaanson, tuntud eesti sõudja. Kahjuks mina külalisi pidupäeval päris oma silmaga ei näinud, vaid jälgisin neid viipekeelsetest uudistest.

Meie kooli direktor on Helgi Klein, kes on suutnud ligi 30 aastat direktorina töötada. President andis direktor Helgi Kleinile tubli töö eest Valgetähe IV klassi ordeni. Paljud külalised õnnitlesid direktorit ja ajakirjanikud tahtsid temalt intervjuud.

Rita : Tartu Hiie Kool tähistas aprillis 70. sünnipäeva. Siin õppeasutuses omandavad haridust kuulmis- ja kõnepuudega lapsed kogu vabariigist. Juubeli puhul oli koolis palju külalisi ja endisi õpilasi.

15. aprilli hommikul toimus südamlük juubeliaktus. Kooli tulid külalised, endised õpilased ja õpetajad. Meie kooli endine õpilane on ka Jüri Jaanson, sõudmise maailmameister ja kaks medalit olümpiamängudel võitnud sportlane. Praegu on ta Riigikogu liige.

Ma kallistasin endist õpilast Elis Kalmust, sest ammu ta oli minu kooliõde. Ka praegused õpilased ootasid juubeliaktust. Ma läksin aktusele oma klassikaaslastega ja märkasin, et aulas oli väga palju inimesi. Aktusel tantsisid väikesed tüdrukud hästi. Suuremad tüdrukud laulsid ja mul oli veidi paha olla, sest muusika kõlas kõvasti. Mina ja teised kurdid õpilased vaatasime Tea Aaviku tõlget. Me saime Tea Aavikust aru.

Siis seisis koolidirektor Helgi Klein inimeste ees ja rääkis koolist. Inimesed kuulasid tema juttu. Kui aktus lõppes, siis lahkusid kõik aulast. Osa õpilasi läks aktuselt sööklasse. Nägin, et peolaual olid koogid, mahl, makaronisalat. Toit oli hea. Ma kiirustasin ema juurde, sest ema ootas, et sõidutada mind autoga koju. See oli minu meelest lahe pidu.

Mul oli tore tunne, et koolil oli juubel. Õnnitlesin mõttes kooli sünnipäeva puhul. Vägev, et kooli külastas paarsada vilistlast. Inimesed võeti vastu hästi organiseeritult. Kõik said lõbutseda kooli sünnipäeval. See kool on parim, sest on olemas õpilaskodu, palju huviringe ja sportimise võimalusi. Olen tänulik, et õpetajad ja kasvatajad muudavad kooli heaks. On kiiduväärt, et kool on juba remonditud, ruumid on väga muutunud.

Usun, et õpilastele meeldib Tartu Hiie Koolis õppida. Arvan, et suurem osa õpilasi on koolieluga rahul.

/ Kooli sünnipäeva meenutasid 10. A klassi õpilased Katrin Põldsamm, Anette- Armilde Jõgi, Margariita Šalova ja Jaan-Raul Ojastu. Õpilaste muljed kogus ja toimetas klassijuhataja Leili Pukk /

KÕIKU SUVELAAGER

Reedel, 5. augusti pärastlõunal vuras Jõhvis ja selle lähiümbruses kindlasti tavapärasest rohkem autosid – otsiti vaegkuuljate selleaastase laagripaiga asukohta, Niinsaare matkakeskust. Info matkakeskuse asukoha kohta oli hästi kättesaadav, samuti tänu laagrikorraldajate pandud kollastele õhupallidele olid reede õhtuks tee laagripaika leidnud 82 suurt ja väikest kõkulast, nende hulgas ka neli soomlast, kes hästi sulandusid laagriliste hulka. See oli rekordarv inimesi meie

Osa inimesi ööbis kámpingutes, osa suures majas, mõni ka telgis. Toitlustusega jáime rahule. Samuti vedas ilmadega, ei olnud väga palav ega külm, päikest oli parasjagu, veidi tuli ka vihma, kuid kõkulaste tegemisi see ei seganud.

Laager algas lipu heiskamisega, laagrilaulu laulmise ja EVL juhatuse esimehe Andrus Helenurme skaudiliku tervitusega. Peakorraldaja Külliki Bode tutvustas kolme päeva tegemisi ja siis algasid tutvumismängud – igal juhul

suvepäevadel, nii palju osalejaid pole varem olnud. Ka loomariik oli esindatud – perekond Kuningal oli kaasas kaks vahvat taksi ning kohapeal oli koer nimega KOER.

Matkakeskus ise asus väga ilusas kohas Ida- Virumaal Kurtna järvistusse kuuluva Niinsaare järve kaldal, Jõhvist 17 km ja Kuremäe kloostrist 7 km kaugusel.

tähestik koos enamuse kaaslaste nimedega sai laagrilistele selgeks.

Pärast õhtusööki võttis Janek Kivilo asjad üle- algas täpsusvõistlus, mis meeldis nii osalejatele kui ka pealtvaatajatele. Sellele mängule võiks Janek lausa patendi võtta, juba mänguvahendid olid tähelepanuväärsed – kõik olid puidust, nii pulkadega alus kui ka

rõngad. Esimese voo alus oli hõredam, teises voo oli juba raskem puurõngastega alusel olevaid pulki tabada, kuna pulgad olid tihedamalt ja neid oli rohkem.

Samal ajal sai kallistada vanu tuttavaid, meeletult suhelda, uudiseid vahetada, muusikat kuulata, tantsida, laulda karaoket, grillida, saunas ja ujumas käia. Tegemisi jätkus kaugelt üle südaöö.

Laupäev, 6. august algas unise piilumisega teki alt. Kähku pesema ja hommikusöögile! Pärast seda toimus hargnemine, suurem grupp inimesi läks matkarajale, osa suundus seiklema-tutvuma Oru pargiga Toilas, mõni jõudis isegi Kohtla kaevandusmuuseumis ära käia. Lapsed jäid laagrisse Jane Tamme juhendamisel kunstiga tegelema. Lõunasöögi ajal kokku saades oli tore muljetada – lapsed näitasid oma vahvaid töid, mis nad looduslikest materjalidest teinud olid, käbielukas oli nii armas, rääkimata punasest salvräti- nukust, samuti pildid. Aitäh Janele ja tema abilisele Krissule!

Matkarajal käinud jutustasid oma seiklustest. Kõigepealt ei leidnud nad õiget matkarada, ühte rada käidi mitu korda ja sai nalja. Mis seal täpsemalt juhtus, sellest kõigest kuuleme ja näeme täpsemalt ehk järgmisel aastal, kuna kaasas oli filmimees Reino kaameraga. Reino pani rahva oma pilli järgi tantsima, et saada võimalikult lähedaid kaadreid järgmisel aastal esietenduva filmi KÕKU LAAGER 2011 jaoks.

Pärast lõunasööki algasid taas sportlikud mängud, mida vedasid Janek Kivilo ja Rolan Kolossov kordamööda. Kodutöö oli nendel kahel hästi tehtud, mängud olid huvitavad ja jõukohased kõigile, kiitus! Paeluv oli naiste jalgpall, mehed olid väga tublid pealtvaatajad, hoolitsedes ka selle eest, et naistel karastust pidevalt võtta oleks – veeämber oli täidetud, kruus kõrval. Edasi moodustati kolm võistkonda –vaegkuuljad, kurdid ja kuuljad – kes siis võtsid mõõtu

mitmesugustel põnevatel aladel nagu kotijooks, joogikõrtega oda viskamine jne.

Peatselt jõudis laagrisse Pärnumaa tuntud tantsuõpetaja Kaie Seger, kes suutis kõkukad kohe kaasa haarata oma nakatava eeskuju ja heatahtliku huumoriga. Kaie koos tütreaga õpetas laagrilistele nii *line*-tantsu kui ka mõned eesti rahvatantsud. Vaatamata vihmale tantsis rahvas hoogsalt kaasa. Selline muusika saatel liikumine Kaie professionaalsel juhendamisel

meeldis kõigile. Sammud selgeks õpetanud, kutsus Kaie ka vaegkuuljaid järgmisel aastal toimuvale Guinnessi rekordi purustamisele. Saime teada, et see oli 2008. aastal, mil 2354 eesti *line*-tantsijat moodustasid pikima ühekordse tantsurivi ja pääsesid sellega Guinnessi rekordite raamatusse. Ka meie tantsuõppimine lõppes pika rivi moodustamisega- küll meid oli palju, nii vahva oli „merelainet“ teha. Aitäh, Kaie!

Kell 20.30 oli õhtu alles noor ning käes aeg kinno minna. Laagriliste pilgud olid ootusärevuses valgele linale naelutatud...Reino Poolmaa poole aasta töö tulemusena saime meenutada eelmise KÕKU laagri sündmusi, äratundmisrõõmu oli piisavalt, samuti sai naerda mitmete naljakate juhtumiste üle. Tubli, Reino – see asi on sul käpas, jõudu ja jaksu järgnevate KÕKU filmide kokkumonteerimisel!

Edasi oli järg stiilipeo käes: juba oli saalis näha indiaanlasi, Tarzanit, aloha-tüdrukuid ja teisi toredaid tegelasi. Ka üks kloun, kaks soome kolli, metsamees ja preili Lily punaste laternate tänavalt olid pärismaalaste juurde ära eksinud. Kõik kostümeeritud tegelased said end tutvustada, et rahvas saaks kostüüme ning etteasteid hinnata ja parimad välja valida. Pidu jätkus karaoke, tantsu ja saunaga, Kõku rahvas lõbutses täie hooga! Muusika eest hoolitses väsimatu DJ Rainer Laid, tänusõnad tallegi! Mõni jõudis oma tuppä alle varastel hommikutundidel.

Pühapäev, 7. august. Ohh kui raske oli tõusta! Peale hommikusööki toimusid veel viimased võistlusmängud, selgitamaks kolmest võistkonnast parim. Loomulikult oli see vaegkuuljate võistkond, nagu pärast autasustamisel kuulsime!

Uudne ala oli pallidega plastpudelite pihta viskamine. Igäühel oli

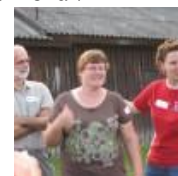

kolm viset, kusjuures pallid ise olid eri suuruses – proovi sa pihta saada! Õnneks mõni ikka sai kah...

Kogunemine lipu juurde – aeg otsad kokku tõmmata. Kõigepealt tänusõnad Küllikile, kes juba kümme aastat on korraldanud KÕKU suvepäevi. Kingiks sai Külliki nimelise särki, kauni küünlajala ja toompihlaka istiku. Et Külliki on tõesti head tööd teinud, visati ta laagri meespere poolt kümme korda õhku. Õnneks on meil püüdnud mehed ja nii maandus Kõkude esileedi lõpuks ilusti taas jalgadele. Siis autasustamine, alade parimad said maha hõigatud ja väikese meenega meeles peetud. Et Külliki ise järgmisi Kõku suvepäevi ei korralda, ainult nõu ja jõuga toetada lubas, siis tutvustas ta meile rändpäkapikku, kes hakkab suvepäevade korraldajatel käest kätte käima. Järgmised korraldajad on Tartumaa mehed, kellelt jääme põnevusega ootama laagripäevi KÕKU 2012!

Kolm imelist laagripäeva on taas minevikuks saanud. Peale lõunasööki kiire asjade pakkimine, veel viimased hõiked ja kallistused ning kodu poole tee, et siis igapäeva-tegemiste juures mõnikord tagasi mõelda KÕKU suvepäevade fenomeni peale – nii palju positiivset energiat, koostegemise ja -olemise rõõmu – seda tahaks ikka ja jälle kogeda.

/ Laagris käis ja jutu kribas Eda Põld /

AUTOKOOLI VÕLUD JA VALUD

Järjejutu 1.osa

Käesolev kirjutis võitis Eesti Rahva Muuseumi võistlusel 3. koha

Võtsin kätte ja samuti tekkis ka vajadus õppida selgeks autojuhtimine. Netis surfates ei osanud ma esiti ühtegi autokooli valida. Kuna Kristi kah tahtis hakata autojuhtimist õppima, siis mina- hakkajam pool valisin kesklinnas paikneva autokooli, milleks sai Testudo autokool.

Esimene loeng oli käesoleva ehk 2011. aasta kolmekuningapäeval- selline sissejuhatav loeng, et kuidas õppetöö toimub ja edaspidi toimuma hakkab. Saime õppematerjalid ja internetiparoolid. Netis sai teooria õppematerjale lugeda ja testides end proovile panna. Samas sai kohe ARK testegi teha. Algas oli tehtud ja „tagurpidikäiku“ ma veel ei tundnud. Siis käis mul üks suur kukkumine libedal teel Lasnamäel, mistõttu kahjuks puudusin loengult ja sõidutund lükkus ka edasi aga mis teha. Jalad käisid tänaval alt ära ja prantsatasin täies pikkuses selili maha. PÕMM! Poeg oli kaasas, toibusin selle peale, kui ta mind õlale patsutas. Pea kumises nagu kirikukell ja olin uimane.

Suus tundsin hambapuru (hiljem selgus, et esihambad olid kannatada saanud) Aga huvitav- valu nagu polnudki. Pisut iiveldas. Otsustasin siiski takso võtta ja traumapunkti sõita. Traumas saadeti röntgenisse ja kompuutertomograafiasse- õnneks oli kõik normis, sain lihtsalt tugeva põrutuse. Traumast tagasi koju taksoga sõites oli juba selg jube valus. Järgmisel päeval olin täiesti ÜLENI valus. Selg oli veel veebruari lõpuni kange ja valus!

Varsti jõudis kätte vahearvestuse aeg- teoorias kukkusin kolinal läbi! No ma läksin sinna „proovima“ ju, et kas ma saan läbi- äkki on juhtunud kerged küsimused! ☺ Kui õp M näitas pöidlaga allapoole, siis oli küll tunne nagu gladiaatoril Rooma areenil surmaotsust oodates. Nüüd- paar kuud hiljem õp M seletas, tervele kursusele, et pole mõtet tulla proovieksamile „proovima“. Kui me tahame midagi proovida, siis Tartu maanteel on selline hea suur pood- Stockmann ja mingi me sinna parfüümi osakonda. Seal on igasugu parfüüme, mida saaks enda peal PROOVIDA! ☺ terve kursus itsitas!!! Noh- kursusel on valdavalt minust ja Kristist kõik poole nooremad ja rohkem, kui poole nooremad! ☺ Oh, kui mõnus on vahepeal ise õpetamisele ka end vahelduseks õpetada lasta! Igatahes võtsin asjad käsile ja hakkasin tõsisemalt õppima teooriat. Tulemust oli! Poole õppematerjali arvestuse ma sooritasin hästi. ☺ Õppesõitu pidin hakkama tegema koos õp M- ga Toyota maasturi RAV 4 peal. Esimene kord seletas õp M mulle

armatuurlaua „vidinaid“, mis kohe peale mõne peast ununesid. Õp M ei saanudki mind kahjuks õpetama hakata, sest vigastas oma värskelt opereeritud põlve. Mind suunati sõiduõpetaja J juurde. Pisuke värin südames, et mihuke ta on ja kuidas suhtlen, kuidas arusaamine on läksin uue sõiduõpetaja juurde. Õp M-ga ju seda suhtlemise problat polnud- temale olid teised kurdid juba natuke viipekeelt õpetanud. Õppeplats asus Kosmose kino läheduses majade vahel just lasteaia aia taga. Loll asukoht! Plats oli talvel täitsa jääs nagu liuväli! Mul nüüd ka „libedasõit“ peaks just nagu selgem olema aga hoolimata sellest- peab ikkagi tegema 23 kuu jooksul peale esmaseid juhilube uuesti autokooli kursuse libedasõidus läbi!

Päris libedasõit tundub hoopis midagi muud olevat, kui lihtsalt libe õppesõiduplats. Uus õppesõidu auto on Opel Astra luukpära. Õp J on niiii rahulik ja turvaline, et, et, ... Pole sõnu! Ma olevat tal kolmas kurt õpilane. No kui esimest korda istun juhikohale ja turvavöö käib kinni minu jaoks „imelikult“ valelt poolt, ning kas siis ma peaksin juba olema tark ja sõitma oskama? Ihiiii!!! Esimest korda, kui auto minu „süü“ tõttu liikuma hakkas ja ma silmad jõlli ajasin ning teed (jäävälja õppeplatsil) vahtisin, endal sõrmed rooli ümber kui kaarna küünised kõvasti kinni, siis just platsile sõitnud vana merekaru välimusega õps väljus oma autost ja lõi „kulpi“! Venisin ju nagu matuseauto- kiirus oli miski 10- 15. Sõitsin ainult siduri jõul. Õppisin rooli keerama ja autot tunnetama. Ehhee!- alguses oli ikka hea meel, et MINA panin auto liikuma ja juhin seda! 3x nädalas sai õp J närve rikutud oma oskamatusena. Minuga ju ei saa sõidu ajal rääkida ega mind juhendada, selleks peab seisma jääma ja mulle jutu ette kirjutama, et ma aru saaksin! Areng on sedaviisi aeglane aga noh- ma sõidan nüüd juba TÄNAVATEL! Õp M ikka imestas, et ma veel platsi peal olen ja tänaval ei sõida! Mina alles 50ga (linnakiirus) harjun linnas ja ristmikel sõitma. Ristmikel on keeruline

aga mitte nii keeruline, kui teorias ristmike pildid paberil koos liiklusmärkidega. Pealegi- mida ma kardan- õp J istub mul kõrval ja kui mõne lollusega hakkama saan, siis haarab roolist, vajutab sidurit või pidurit- oleneb, mida olukord nõuab. Nojah- alguses pidin laskma endale vasakult küljelt äärepealt sisse sõita! Vaatasin- vasakult autot ei tule, oli vaja ka vasakpööre teha ja kui siis hakkasin keerama- võta näpust! Võõras

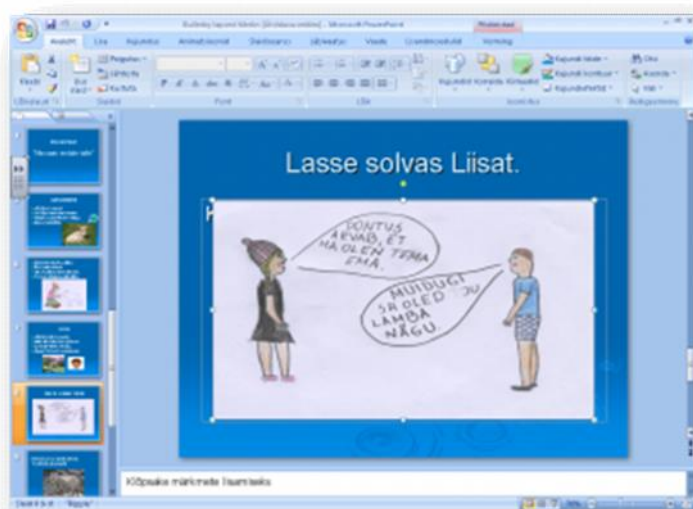

auto oli ikkagi olemas ja kui õp J poleks kiirelt reageerinud, siis oleks avarii juhtunud! Peale seda vahin ikka rohkem ringi aga no selline olukord võttis ikka käed värisema ja tunne oli, et peatan auto ning MINA EDASI EI SÕIDA! Rohkem selliseid ohtlikke olukordi pole mul juhtunud aga on ikka mõnikord loll tunne olnud, kui mul õnnestub terve tunni igal ristmikul ja valgusfoori taga auto välja suretada ning teised ootavad reas minu taga! No kui tunni alguses sihuke asi algab, siis on 2 võimalust: teen terve tunni oma tempe ja lõhun ning suretan autot või jääb see viga ainukeseks ja saan ilma häbita oma 50 minutit edasi sõita! Loengutel käisin algul iga nädal aga siis vahetus viipekeelse tõlketeenuse pakkuja ja tõlk muutus defitsiitseks! Kujutate ette- terve Tallinna linna ca 500 kurdi kohta vaid 1 ainuke tõlk!!! Jäin küll selle süü tõttu vaid 1st loengust ilma aga ikkagi tuline kahju sellest ilma jäänud loengust!

/ Riina Põderon /
(jätkub järgmises numbris)

Lugeda on mõnus

Taas võtame teemaks üle-eestilise lugemisprojekti *Lugeda on mõnus*, milles Tartu Hiie Kooli õpilased osalevad juba 11. aastat. Õpilasi kolmest erinevast klassikollektiivist on aastate jooksul juhendanud õpetajad Anu Kolk, Liivi Lubi, Leili Pukk ja Aino Tõnisson.

Projektis osalevad õpilased loevad raamatuid, arutlevad loetu üle foorumis ja teevad raamatute kohta esitlusi jm. Kaks korda aastas toimuvad kohtumised erinevates Eesti koolides. Vähemalt kord aastas käiakse mõnd teatrietendust vaatamas. Merilin Meresaare esitlusest A. Lindgreni raamatule „Bullerby lapsed“

Kolmandat aastat osaleb lugemisprojektis Hiie Kooli 7A klass õpetaja Anu Kolgi juhendamisel.

3. novembril käisid 7A kl õpilased Merilin, Egle, Annabel, Kätlin ja Richard ning Armilde 10A klassist projekti „Lugeda on mõnus“ üritusel Rocca al Mare Vabaõhumuuseumis.

Kell 12 koguneti Kolu kõrtsi tallialusesse, kus iga kooli õpilased esitasid muistendi, mis oli nende kodukohaga seotud. Meie kooli õpilased esitasid muistendi „Emajõe sünd“.

Seejärel algas tegutsemine rühmades. Igas grupis oli umbes 20 õpilast. Kõigepealt toimusid rahvuslikud mängud. Seejärel näitas giid erinevaid taluhooneid ja rääkis elust 19. sajandil.

Kõige rohkem meeldis meie õpilastele koolitund vanas Kuie koolimajas. Naisõpetaja oli väga range. Tund algas palvusega. Seejärel kontrollis õpetaja õpilaste käte puhtust, soenguid jne. Õppimine ei olnud sugugi kerge. Lugemistekst oli vanas kirjaviisis, nii et kõik lapsed veerisid ning õpetaja pidi neid aitama. Etteütlust kirjutati sulepea ja tindiga. Selgus, et see oli vasakukäeliste jaoks eriti raske.

Matemaatikaülesannete lahendamiseks jagati kõigile väikesed tahvlid ja krihvlid. Tund lõppes palvusega.

Õhtuhämaruses toimus veel kaardi järgi orienteerumine vabaõhumuuseumi territooriumil.

/ Toimetanud (pildid ja tekst) Anu Kolk, Tartu Hiie Kooli õpetaja /

“Imetegija”: imelised uudised teatrietendustest vaegkuuljatele ning kurtidele

**Eelmäng: Reformierakonna fraktsiooni
pressiteade 28.06.2011:
Jüri Jaanson soovib teatritel
mõelda vaegkuuljatele**

Riigikogu sotsiaalkomisjoni liige Jüri Jaanson (Reformierakond) soovib suve jooksul selgust saada, millised on Eesti teatrites võimalused rakendada abivahendeid, mis võimaldaksid vaegkuuljatel ja kurtidel etendustest osa saada.

„Vaegkuuljad ei ole seni saanud väga tihti teatrit külastada, sest laval toimuv on arusaamatu, kui lavalt tulev kõne pole mõistetav. Vajalik võimendustehnika on praegu olemas vaid Draamateatris. Rahvusoperis Estonia, kus ooperietendused on tihti originaalkeeles, saab teatrisaalis kasutada eesti- ja inglisekeelsed subtiitrid. Pärnu Endla teatris on vaegkuuljad saanud oma muret tutvustada ja on võimalik, et sügisel katsetatakse subtiitritega etendust,“ selgitas parlamendisaadik Jaanson märkides, et ka Nukuteater ja Vanemuine on avaldanud esialgset valmisolekut vaegkuuljate organisatsiooniga koostööd teha ning huviliste olemasolul etenduse paremaks mõistmiseks vajalikku tehnikat rentida.

„Tahan suuremad teatrid lähikuudel läbi käia, et kohapeal näha, milline on olukord praegu, mida on vaja muuta ja kas teatrid ise soovivad seda,“ rääkis Jaanson, kes koostöös kultuuriministeeriumiga on asunud uurima, kuidas vaegkuuljatele teatrites mõeldakse ning kuidas sellele vaatajategrupile etendusi tulevikus paremini mõistetakse saaks teha. Riigikogu liige juhib tähelepanu faktile, et probleem puudutab kümneid tuhandeid inimesi — 2009. aasta kevadel Eesti

Vaegkuuljate Liidu koostatud analüüsis märgitakse, et arstide eksperthinnangul on Eestis kuni 75 000 vaegkuuljat.

Faabula: Jüri Jaanson koos Kultuuriministeeriumiga on asunud välja selgitama meie teatrite olukorda kuulmislangusega inimeste külastusvõimaluste osas.

Nii on sel sügisel toimunud Endla teatri poolt kolm katse- etendust erinevates Eesti linnades: Pärnu Endlas, Tallinnas Draamateatris ning Tartus Vanemuises. Etenduseks on “Imetegija”, mis jutustab pimekurdi naise Helen Kelleri lapsepõlvest.

Lava kõrval seinal jooksid subtiitrid. Soovijatele jagati kõrvaklapid, mille puldist võis valida kahte programmi. Üks programm oli mõeldud kõvakuuljatele ning töötas valjuhääldi põhimõttel (laval toimuv jutt pidi klappidesse jõudma selgemalt, valjemalt ning ilma taustamürata). Teine programm oli aga mõeldud pimedatele. Viimasest kostev jutt seletas, mida laval keegi parasjagu teeb, näiteks: “Heleni ema tõstab maast üles maha kukkunud salvärätiku. Helen viskub põrandale maha. Tema isa avab ukse.”

Subtiitrid jätsid soovida, olles enamuse ajast liiga heledad ja seetõttu halvasti loetavad. Mis kõrvaklappidesse puutub, siis miskipärast kippus kõvakuuljatele mõeldud programm häirivalt ragisema ja nii eelistas enamus kuulata etendust ehedalt, ilma kõrvaklappideta. Kohal oli ka viipekeeletoolk. Tallinna tõlk pälvis ohtralt kiitust tänu oma emotsionaalsele esinemisele. Küll kurtis osa kurte hiljem, et tõlk oli tagapool või saali vastasääres istujaile halvasti nähtav ning selle

probleemi lahenduseks pakuti välja idee, et tõlk võiks seista mingi kõrgendi või postamendi otsas. Samas ei pruugi tõlgile selline lahendus mugav olla. Need, kes suutsid jälgida korraka kõiki kommunikatsioonimeetodeid – kuulata lavalt kostvat juttu, lugeda subtiitreid, tarvitada kõrvaklappe ning mõista viipekeeletõlki, teadsid hiljem öelda, et kõik need suhtlusviisid ei jooksnud sugugi mitte sünkroonis. Need, kes olid näinud ühtlasi filmi Helen Kellerist, leidsid et näidend on liiga suures osas filmist maha viksitud. Kõigest hoolimata oli elamus ehe ja siiras, tunne võimas – vaevalt on Draamateatri seinad kunagi varem näinud sedavõrd suurel hulgal kuulumislangusega rahvast kui nüüd! Selle asemel, et mõne

tühiasja pärast kurta, võiks näha puude taga metsa – tegu on läbimurdega vaegkuuljate kultuuritarbimise ja seeläbi kaudselt ka laiema fenomeniga. Jääme innuga ootama uusi teatrietendusi!

MEIE SÜNDMUSI

“Näitus, mida on külastanud tuhanded, kuid näinud keegi pole.”

Pühapäeval, 23.oktoobril, toimus Ahhaa keskuskes kõkulastele pimedate näituse külastus. Osavõtt oli nii rohke, et korraldaja ise ehk Külliki grupi täituvuse tõttu näitusele ei pääsenudki. Näituse „Dialog pimeduses“ giidideks olid pimedad inimesed, kes juhataid külastajaid kottpimedas ruumis ringi. Grupis võis korraga olla kuni kaheksa inimest. Igähele anti kätte valge kepp ning juhutati läbi mustade kardinade pilkasesse pimedusse. Seal ekseldes veedeti tund. Pimedas ruumis kobades võis käe all tunda kord käsipuud, kord aialippe, kord uksekella nuppu või ehtsalt töötava purskkaevu äärt. Jalg sattus kord murule, kord kiviklibusele pinnasele. Pimeduses kadus ruumi- ja ajataju, nägemismeel lakkas töötamast, selle asemel teravnes kuulmine, nii palju kui seda kellelgi alles oli. Pime giid juhatas gruppi kindlakäeliselt ja kogenuult paadisillale, sealt mööda kõikuvat ja kitsast trappi paati ning pärast paadisõitu, kus puhus jahe tuul ning näkku lendas ehtsaid veeprintsmeid, jõuti puhkepaika – kohvikusse. Kohvikus võis tellida meelepäraseid jooke ning neid pimeduses manustada sellal kui giid pimedate elust jutustas. Taas valguse kätte jõudmine oli häiriv, silmad hakkasid vett jooksma ega tahtnud hästi oma tööd teha. Käidud seal sai ning taas olid kõik ühe huvitava ja hariva kogemuse võrra rikkamad. Seejärel külastasime 4D kapslit ning uurisime erinevaid eksponaate, millest Ahhaa-keskuses puudust ei tulnud.

11. oktoobril toimus Tallinna ja Harjumaa Vaegkuuljate Ühingu seltskonnale Riigikogu külastus. Kaasa tuli võtta isikutunnistused. Koha peal võtsid tulijaid vastu giid ja Jüri Jaanson, kellele on Riigikogu kevadest saati põhitöökoht. Giid tutvustas külalistele maja, rääkis ajaloost ning vastas huviliste küsimustele.

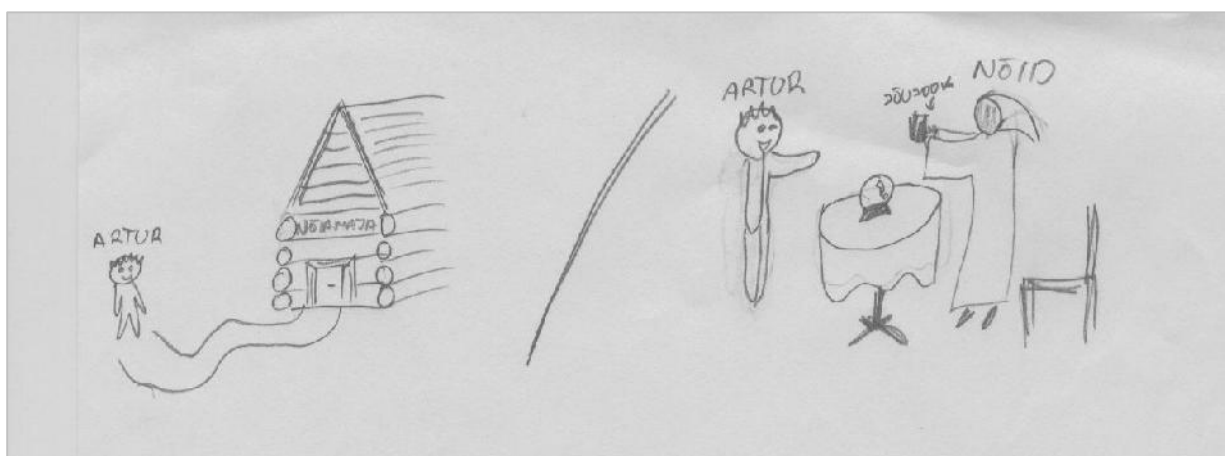
KOLM TALVEMUINASJUTTU OLÜMPIAMÄNGUDEST...

1. Vennad Vancouveri olümpial

Elas kord Einar, kes käis sageli suusatamas ja jahtis tihti põtru. Einari venna nimi oli Artur.

Ühel õhtul kuulsid vennad raadiost kutset Vancouverisse olümpiamängudele. Einar tahtis olümpiamängudele väga minna. Einar teatas olümpiakomiteele, et tema ise ja ta vend tulevad olümpiale.

Hommikul kutsus Einar venda suusatama. Aga Artur ei viitsinud treenima minna. Einar läks üksi suusatama. Artur jäi koju ja mõtles, kuidas saaks võita. Tal tuli hea mõte ja ta läks nõia majja. Artur ütles nõiale, et ta tahaks olümpiamängudele minna ning küsis nõu, kuidas saaks võita. Nõid andis talle jõujooki ja ütles, et ärgu joogu kohe. Joogu ära enne võistluse algust! Artur noogutas ega ütlenud: „Täna, nägemist!” Ta läks ära. Nõid solvus ja soovis klaaskuuli abil, et ta suusataks väga aeglaselt.

Õhtul tuli Einar koju ja oli väga väsinud. Artur oli väga energiline. Einar imestas ja küsis talt, miks ta nii rõõmus on. Artur ütles, et kahe nädala pärast võistleb ta olümpiamängudel. Einar oli üllatanud ja ütles, et kui vend pole käinud treeningutel, siis ta kaotab. Artur raputas pead ja ütles, et ei kaota. Küll ta saab võita. Einar ei uskunud.

Kaks nädalat hiljem lendasid nad Vancouverisse olümpiamängudele. Artur ütles Einarile, et läheb tualetti. Ta läkski sinna ja jõi jõujooki. Noormees ei teadnud, et jõujook ei aita, sest nõid soovis vastupidist ja Arturi soov ei täitu. Mehed rääkisid mikrofoni, et järgmiste suusatajate nimed on Artur Blomk, Einar Blomk, Leo Rebane, Edward Vanasaun, Robert Williams.

Suusatajad astusid stardijoone taha. Nad tegid ettevalmistusi. Artur tundis end väga imelikult. Einar nägi, et Artur hakkas närvitsema ja oli näost valge. Lasti stardipauk. Sportlased hakkasid kohe suusatama. Artur ei suusatanud edasi: ta tundis, et ei saanud keha liigutada. Ta pingutas, et keha liiguks. Ta suusatas edasi nagu tigu. Kommentaator rääkis mikrofone, et Artur Blomk suusatab väga aeglaselt, nagu ei oleks käinud trennis. Praegu ta on vist esimest korda suusatamas. Einar kuulis, mida mees rääkis mikrofone tema venna kohta.

Kümme minutit hiljem sai Artur viimaks keha liikuma, aga teised läksid juba finišisse. Nad ootasid, kuni Artur suusatas ka distantsi lõpuni.

Spordikommentaator rääkis mikrofone, et lõpuks Artur jõudis finišisse. Esimese koha sai Einar Blomk, teise koha sai Edward Vanasaun, kolmandaks jäi Robert Williams, neljas oli Leo Rebane. Artur Blomki saavutus oli viimane koht.

Üks tund hiljem mees rääkis jälle mikrofone, et tänab suusatajaid, kes võistlesid. Suusatajad olid arsti juures kontrollitud. Teistel oli kõik korras, aga arst leidis Artur Blomki verd uurides, et noormees oli joonud liikumist aeglustavat jooki. Suusataja tunnistas, et nõid andis talle jõujooki. Arst kontrollis ülejäänud jõujooki. Arst ütles, et see ei olnud jõujook, vaid liikumist pidurdav jook. Võib-olla nõid valetas.

Lõpuks sõitsid vennad koju. Einar läks metsa põtru jahtima. Artur jäi jälle üksinda koju. Nõid tuli talle külla ja koputas uksele. Artur avas ukse. Nõid ütles, et kui sportlane on laisk, siis ei saa võita! Hiljem tuli Einar koju ja käskis Arturil puid raiuda, ahju kütta, lükata lumelabidaga lund. Artur hakkaski tegutsema. Einar sai palju puhata, sest Artur tegi nüüd palju tööd.

Katrin Põldsam, Jaan-Raul Ojastu
Tartu Hiie Kool
2010

2. Olümpiamängude päästmine

Elas kord Talvetaat. Ta haudus kättemaksu inimestele. Talvetaat mõtles ja ootas oma koopas neli pikka aastat, et oma kättemaksu teoks teha.

Viimaks jõudis kätte kuu, mil avati Vancouveri taliolümpiamängud. Talvetaat manas esile tugeva lumetorni ja hästi külma ilma, et inimesed ei saaks olümpiamängusid korraldada.

Inimesed ootasid mitu päeva 50- kraadises külmas, püüdes lahendust leida, et saaks olümpiavõistlusi alustada. Inimesed ei teadnud, et külma taga oli tegelikult Talvetaat. Talvetaat aga oli pööraselt õnnelik. Ta kopsis röömsalt oma pakase-saua ja tantsis tuisutantsu. Ometi kord oli ta inimestest võitu saanud.

Üks suusataja Charlotte oli midagi sellist neli aastat tagasi näinud ja ta teadis, et Talvetaati õnnestus võita tänu Kevadetaadile. Charlotte kutsus oma sõbrad kokku, et Talvetaati võita ning saavutada seda, et talilümpiamängud toimuksid.

Kahjuks aga nägi Talvetaat seda ja ta tegi ilmad veel lumisemaks. Charlotte sõbrad olid lõksus. Charlotte oli häädas. Inimesed muutusid veel kurvemaks.

Õnneks oli sellist mängu varem näinud Charlotte sõber Kristiina. Tüdrukud püüdsid Kevadetaati üles leida. Charlottel õnnestus Kevadetaat leida. Kevadetaat nõustus aitama. Ju talle meeläksid väga olümpiamängud ja ta ei tahtnud olümpiamängudest loobuda. Kevadetaat pani ilmad aeglaselt soojenema, et lumi ei sulaks ära. Talvetaat oli maruvihane ja ta tahtis Kevadetaadi ära hävitada. Kevadetaat oli häädas, sest ta ei suutnud Talvetaadi vastu üksinda võidelda. Talle tuli appi Suvetaat. Talvetaat hakkas aeglaselt sulama.

Nüüd hakkasid uued häädad, sest ilm läks palju soojemaks kui vaja. Tüdrukud tänasid Kevade- ja Suvetaati ning palusid neil oma töö lõpetada. Inimesed ei olnud vihased, et ilm oli soojem. Nad olid õnnelikud, et pääsesid külmast. Ainult talimängude võistlejad hakkasid natuke muretsema. Õnneks temperatuur enam rohkem ei tõusnud ja olümpiamängudeks sobivad ilmad jäid nüüd püsima.

Neiud olid päästnud olümpiamängud. Charlotte ja Kristiina jäid kogu eluks headeks sõpradeks.

/ Armilde-Anette Jõgi

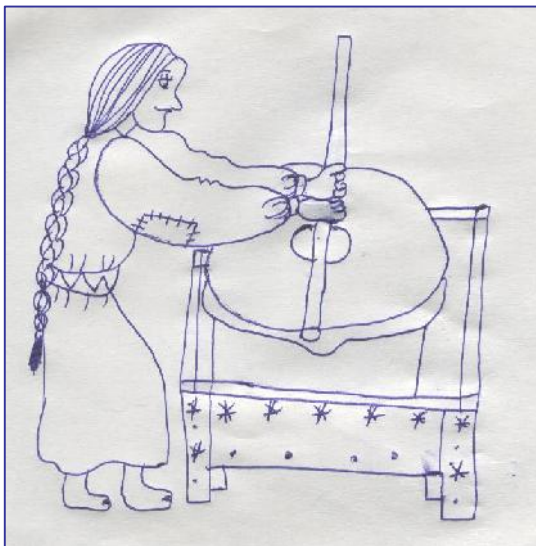
Tartu Hiie Kooli
2010.a ülevabariigilisel olümpiamuinasjuttude konkursil äramärgitud töö /

3. Vaeslaps taliolümpiamängudel

Elas kord vaeslaps võõras peres. Tütarlapsel oli kurb ja karm elu. Tal polnud üldse õnne, sest vanemad olid avariis surma saanud.

Neiu tahtis tulevikus suusatada

taliolümpiamängudel ja võita kuldmedalit. Ta tahtis ka tulevikus rikka mehega abielluda. Vaeslaps ei sallinud perenaist, sest perenaine käskis vaeslapsel käsikivil teri jahvatada. Perenaine oli rumal, paha ja kade, aga vaeslaps oli tark ja hea. Vaeslapse käed olid väsinud,

kui TA käsikiviga teri jahvatas. Tüdruk kannatas raske töö pärast väga. Ta tahtis tulevikus õnnelik olla. Vaeslaps mõtles, mida ta teeks tulevikus. Otsustas, et kui saab täiskasvanuks, siis ta tahab suusatada taliolümpiamängudel ja abielluda rikka mehega. Siis viis aastat hiljem ta saigi täiskasvanuks. Kuri kasuema ei saanud teda enam tööle sundida.

Elu oli tal ikka ränk. Neiu unistas suusatreeningutest, aga raha tal polnud. Neiu nägi unes noormeest, kes käskis tal loteriil mängida. Ta ostis Bingoloto pilet. Oh imet ja õnne! Tüdruk võitis lõpuks palju raha— miljon krooni. Ta läks spordipoodi ostlema. Ta ostis suusakepid, suusad, suusasaapad ja riided. Sportlik tüdruk leidis Interneti kaudu endale eratreeneri. Ta sai kuulsale suusatreenerile tundide eest palka maksta. Tahtejõuline tüdruk õppis suusatama, sest ta tahtis võistelda ja kuld-medalit kaela. Neiu treenis iga päev. Lõpuks oskas tema hästi suusatada. Siis sai tema Eesti suusakoondisega sõita taliolümpiamängudele Vancouverisse.

Algas naiste 10 kilomeetrit vabatehnikasõitu. Treenitud Eesti naise süda pumpas kiiresti verd. Sportlane alustas suusatamist võidusooviga. Noor naine suusatas suurt 2,5 kilomeetrist ringi neli korda. Ta sõitis nii kiiresti, kui sai, siis jõudis finišisse. Tõsi mis tõsi— neiu sõitis päris esimesena üle finišijoone. Eesti naissportlane luges tabloolt oma nime ja parimat aega.

Teisena tuli Norra naine finišisse ja kolmandana lõpetas distantsti leedulanna. Eestlanna oli väga õnnelik. ROK-i president kinkis Eesti naisele kuldmedali ja lilli. Lisaks sai ta palju raha ja kuulsaks ning rikkaks. Ammu vireles tippportlane vaesuses, aga nüüd sai temast rikas naine.

Pärast taliolümpial kulla saamist kohtas ta toredat noormeest, kellest sai neiu peigmees. Mees oli väga unenäos end ilmutanud nooruki moodi. Noored armusid. Varsti abiellus suusakuulsus oma unistuste mehega. Nad said aja jooksul palju lapsi. Kui nad sellel sajandil ei sure, siis elavad nad õnnelikult maailma lõpuni.

/ Margarita Salova
Tartu Hiie Kool /

N B ! T ö ö p a k k u m i n e**Vaegkuuljate Liit ja KÕKU klubi otsivad aktiivseid noori!**

Vajame aktiivseid noori, kes oleks nõus koos meiega kaasa lööma ürituste korraldamisel, ideede genereerimisel ja lõbutsemisel.

Töö kirjeldus:

- Ürituste korraldamine ja organiseerimine noortele
- Uute plaanide välja mõtlemine ja nende teostamine iseseisvalt
- Suhelda ja olla olemas vaegkuuljatele nende muredes ning rõõmudes
- Projektide kirjutamine

Nõudmised kandidaadile:

- Aktiivne ja avatud
- Hea suhtleja
- Tahtega midagi ära teha
- Kohusetundlikkust natukene
- Rõõmsameelne ja positiivne
- Vaegkuulmist (tuleb kasuks)
- Vanust 15-25 eluaastat

Meie poolt saate:

- Huvitavaid elamusi ja palju vahvaid üritusi
- Arenguvõimalusi projektide kirjutamises ja ürituste korraldamises
- Võimalusel noortele mõeldud koolitustel käimist
- Suhetevõrgustiku laiendamist, uute tutvuste loomist
- Hiljem saate kõik oma kogemused kirjutada CV'sse tulevase tööandja tarbeks, mis tõstab Teie shansse tööd saada olulisel määral!
- Iseenda arengule panustada – ületades koos noortega suhtlemisprobleeme ja leida iseennast

Palgasumma: Vabatahtlik, vastu saab hindamatuid kogemusi.

Nõudmised pole väga olulised, peale vaegkuulmise.

Kui tunned huvi tunded, saada kiri e-mailile katariina@vaegkuuljad.ee

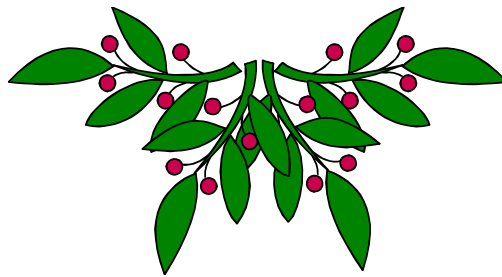
Kirja sisuks paluks vanust, nimi, elukoht ja miks Sa meiega kaasa tahad lüüa! ☺

Katariina Mäekivi, Kõku noortejuht, Hiie kooli vilistlane

KÖKUD, JOONDU, VALVEL - MINEKI!

Varakevadel toimub Kõku klubi poolt korraldatud reis Egiptusse, Sharm el Sheikhi. Soovijatele ekskursioonid, sh ekskursioon pealinna Cairosse. Reis on eeskätt vaegkuuljatele ning nende sõpradele ja pereliikmetele, toimumisajaks 11.märts 2012, hind 499 eurot. Veel on vabu kohti!

Reisisellid, palume endast teada anda: kylliki@think.ee

KONTAKTINFO:

Eesti Vaegkuuljate Liit: Toompuiestee 10, Tallinn
<http://www.vaegkuuljad.ee/foorum/showthread.php?tid=103>

Arvamusi ja ettepanekuid ootame: kristi@think.ee